

Bygning nr 19. Husmannsstue fra Hoffsbakken

Foto: Audbjørn Rønning

Hoffsbakkenstua.

Stua på husmannsplassen er kommet fra Hoffsbakken (Sjurstua) i Snertingdal, og er gitt av søsknene Konrad Hoff, Reidar Hoff, Magda Kjenseth og Hulda Madshus. Den er verdensmesteren Olaf Hoffsbakkens barndomshjem.

Stua består av to hus som er satt inn til hverandre. Det opprinnelige hus på husmannsplassen Sjurstuen, som den ble kalt i bygda, består av et rom med en svalgang foran. Den er nå helt innsydd, men det ble den vel da det andre huset ble satt inntil for en 80 år siden. Den eldste delen er meget gammel, kanskje en 300 år, da det ved folketellingen i 1666 nevnes en husmann under Hoff, og han bodde sannsynligvis i Sjurstuen. Den andre delen er også gammel, da den skulle ha vært såkalt kameratstugu, dvs. drengestue, på Hoff før den ble flyttet opp på husmannsplassen.

Utdrag fra årsberetning for Eiktunet 1964

Hoffsbakkenstua.

Stua sto på husmannsplassen "Sjurstuggua" (Sjurstuen, Syverstuen) i Snertingdalen. I dag heter bruket søndre Hoffsbakken.

Sjurstuggua var husmannsplass under gården Hov (Hoff) søndre. Navnet Sjurstuen har den hatt siden 1700-tallet og det må være en Syver som har gitt den dette navnet.

På 1800-tallet var det to husmannsplasser med dette navnet. I folketellingen for 1865 er det oppført en Syverstuen nedre og en Syverstuen øvre. Vår stue, som da bestod av et rom (mindre enn halvparten av størrelsen i dag), var Syverstuen nedre. Her bodde på dette tidspunkt to familier, tilsammen seks voksne og et barn på to år, så det må ha vært trangt om plassen.

Ved folketellingen i 1875 var det en annen husmann som bodde der, han og familie reiste imidlertid til Amerika i 1880-årene. Antagelig var det på dette tidspunkt Syverstuen øvre ble fraflyttet og de to plasser slått sammen. Samtidig fikk Syverstuen nedre en stue til, satt inntil den gamle. Den "nye" stua sies å ha vært kameratstua eller drengestue på gården Hoff (Hov). Hoffsbakkenstua på museet er dermed egentlig to gamle stuer som er satt sammen til en.

Ved folketellingen i 1900 bodde Ole Petter Gulbrandsen på husmannsplassen Sjurstuen. Han var da husmann under søndre Hov og tømmermann. Senere drev han som skinnfellmaker. Han var sønn til Gulbrand Olsen og Ingeborg Pedersdatter. Ingeborg var datter av Peder Torstensen som hadde kjøpt plassen Hoffsbakken av eieren på gården nordre Hov i 1831. Peder Torstensens enke Gunhild Jensdatter skjøtte Hoffsbakken til svigersønnen i 1863. Han klarte imidlertid ikke å sitte med bruket og måtte la det gå til tvangsauksjon. Selv ble Gulbrand Olsen husmann på Sjurstuen. Det samme fortsatte også sønnen Ole Petter med.

Ole Petter Gulbrandsen (f. 1861) var gift med Bergithe Andreasdatter (f. 1854) og de fikk tre barn: Gustav, Anton og Inga (senere gift med Petter Hageengen).

Sønnen Gustav (f. 1887) tok over som husmann. Han drev også som skomaker. Han ble gift med Klara f. Reinli. De fikk 9 barn som alle kalte seg Hoffsbakken. Den eldste gutten, Olaf Hoffsbakken (f. 1908) ble verdensmester på ski (kombinert). Det yngste barnet

Ivar Hoffsbakken, ble født i 1929 (se forøvrig fotografiet).

Gustav Hoffsbakken med familie bodde i den eldste delen, der hvor kjøkkenet er i dag, samt skomakerverkstedet. "Skomakerverkstedet" var i virkeligheten ikke noe verksted men ble brukt som kammers. Det trengtes med så stor familie. Så her sto også en seng. På kjøkkenet sto det så sent som i 1940-årene to senge. Olaf Hoffsbakken fortalte i et intervju et det var et hardt liv i hans oppvekst. Mor og far arbeidet fra tidlig til sent. Faren, som var husmann på Hov, lappet sko om natta, mora bakte lompe etter at barna hadde lagt seg. Faren drev også litt i skauen som tømmermann. Det kunne være svært kaldt i stua om vinteren, vannet i vassbøtta borte ved døra kunne være helt stivfrossen om morgen så det var vanskelig å få hull på det. Ungene la seg godt påkledd om kvelden og de lå 2-3 i samme seng. Litt varme fikk de da på den måten.

Familien hadde to kuer, en gris og en liten jordlapp der de dyrket litt poteter samt litt bygg. Tidvis hadde de også sau og noen høner. Alt dette måtte stelles med ved siden av arbeidet på gården.

Ordningen for husmannen her i den senere tid var at han måtte jobbe på gården annenhver uke om sommeren og tredjehver uke om vinteren. Da måtte han stå opp i 4-tiden om morgen og så jobbet han frem til 1/2 8 om kvelden (i alle fall om sommeren) med to "kviler" på halvannen timer. Dugguren, som besto av vassgraut, og middagen fikk husmannen på gården mens han jobbet der.

Den gamle husmannen, Ole Petter, som i den senere tid var skinnfellmaker, levde lenge. Han hadde da den delen som sies å ha vært kameratstuggua på Hov. Her hadde han bord og seng og skap samt vaskeservant (uten rennende vann). Han hadde også bord og seng i det lille kammerset og det brukte han som gjesterom i fall f. eks. sønnen Anton skulle finne på å komme på besøk fra Oslo.

Gustav Hoffsbakkens sønn Reidar (f. 1927) var den siste husmannen på Sjurstuggua. Han fikk kjøpt plassen som bureisningsbruk i 1948, bygget nytt uthus i 1950 og ny stue i 1952. Den gamle stua ble flyttet til museet i 1959.

Alle interiørbilder: Audbjørn Rønning

